

Zaida Oenema – Stilteflarden

De kracht van de herhaling. Meditatief snijden en branden veroorzaken repeterende patronen. Planmatig leegte zoeken geeft volle vrijheid.

De zorgvuldig gecomponeerde Japanse steentuin wordt gezien als ultiem resultaat van concentratie-meditatie. Deze manier van tuinieren zou zijn oorsprong vinden in het streven naar absolute rust. Het 'veldwerk' van Zaida Oenema (1980, Groningen, Nederland) vloeit voort uit een geheel eigen verlangen naar verstillings.

Velden

Zaida Oenema deelt haar vormtaal met die van de NUL-kunstenaars van de jaren zestig. Maar waar zij bewust afstand namen van het kunstenaarshandschrift, ageerden tegen het 'artistieke', is het haar daar niet om te doen. De hang naar het repetitieve komt voort uit het persoonlijke, waarin elementen als concentratie en volhouden vanuit een vooropgesteld plan de boventoon voeren.

Sterkste voorbeeld is het zeer abstracte werk *The Perfect Dot* (2009-2011), een reeks stippen op een rol van 1 bij 10 meter. Gemaakt zonder hulplijn en in de volle wetenschap dat de mens (machinale) perfectie nooit kan bereiken, maar niet nalaat ernaar te streven. Daarnaast ontstaat de serie *The archive of happy moments* (2010-2012), een abstrahering van gebeurtenissen in confettiachtige stippatronen met viltstiften.

Qua concentratiebeleving zit het dan wel goed. Externe verstrooiende factoren wakkeren het verlangen naar rust aan. Oenema vindt wat ze zoekt door het nemen van een 'bosbaden' (zoals de Japanners dat noemen: 'Shinrin-Yoku'). Het gevolg is een serie tekeningen (onder de verzamelnaam *Yearning*, 2015-2016), waarin ze in een verfijnde balans vindt tussen realistische natuurweergaven en een focus op quasi-herhalende elementen.

Nu is het niet zo'n hele grote stap meer van een tekening van een veld bloemen – met veel aandacht voor de steeltjes – naar een stevig vel papier vol met de scalpel gesneden geabstraheerde "sprietjes". De *Fields* (2016-) zijn er met werken in parallelle banen, keurig gegroepeerd, en er zijn 'natuurlijker' velden, alsof de wind golvende banen in een begroeide akker heeft geblazen.

Dan is er nog een serie die nauw aansluit: de brandwerken of *Burnings* (2017-). Ze herinneren ook aan de 'perfect dot', maar ontstaan door met een soldeerbout gaatjes te branden in Japans papier: zacht, dun en toch stevig, én beter bestand tegen inbranden dan het dikkere "sprietjes"-papier.

Voor Zaida Oenema zijn haar papierwerken geen pure abstracties, eerder partituren. Ze creëert mo(nu)menten van verstillings. Dankzij een diepdoorwrochte eenvoud gaan ze een woordeloos gesprek aan met de toeschouwer.

Auteur: Frank van der Ploeg
www.zaidaoenema.com

Zaida Oenema – Snippets of Silence

The power of repetition. Meditative cutting and burning cause repetitive patterns. A methodical search for emptiness gives full freedom.

The carefully composed Japanese rock garden is considered to be the ultimate outcome of concentration meditation. It is said this type of gardening has its roots in the pursuit of absolute tranquillity. The 'fieldwork' of Zaida Oenema (1980, Groningen, The Netherlands) comes from an individual desire for stillness.

Fields

Zaida Oenema shares a formal vocabulary with the Zero group of artists from the 1960s. But while they rejected an artist's individual expression and reacted against the 'artistic', it's not about that for her. The predilection towards repetition flows from the personal, in which aspects like concentration and perseverance in seeing a plan through are the primary focus.

The strongest example of this is the very abstract work *The Perfect Dot* (2009-2011), a series of dots on a 1 by 10 meter roll, made without the aid of lines and knowing full well that humans can never achieve perfection (like something mechanical can), but nonetheless embarking on the effort. Then there's the series *The archive of happy moments* (2010-2012), an abstraction of happenings in a pattern of confetti-like dots made with felt-tip pens.

So in terms of experiencing concentration, it's effective. Scattered external factors arouse the longing for peace. Oenema finds what she is seeking by 'forest bathing' (or as the Japanese call it: *Shinrin-Yoku*). The result is a series of drawings (given the collective title of *Yearning*, 2015-2016), in which she captures a delicate balance between realistic depictions of nature and a focus on semi-repetitive elements.

It's not such a big leap from drawing a field of flowers – paying close attention to the stems – to endlessly scoring a sturdy sheet of paper with a scalpel to create abstracted 'sprigs'. The *Fields* series (2016-) involve works with parallel strips, tidily grouped, and works with more 'natural' fields, as though the wind has blown long waves into an overgrown pasture.

The charred works of *Burnings* (2017-) are another closely connected series. They are reminiscent of the 'perfect dot', but are made with a soldering iron to burn holes in Japanese paper, which is soft, thin yet strong, and better-suited to resist burning than the thicker 'sprig' paper. For Zaida Oenema, her paper works are not pure abstractions, but rather musical scores. She creates mo(nu)ments of stillness. Thanks to their deeply driven simplicity, they converse wordlessly with the viewer.

Author: Frank van der Ploeg
www.zaidaoenema.com